

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicași nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Eară din comitatul Caraș-Severinului.

În revista politică de Marți a acestei foi am amintit de o desmințire publicată în „P. Ll”, o desmințire eclatantă, care întărește că românii nu sînt irredentiști. De o parte, ca să cunoască cetitorii noștri acea desmințire mai de aproape, de altă parte pentru ca să avem înregistrată și judecata unuia, despre care nu se poate dice că este dominat de simțăminte naționale românești estravagante, în coloanele noastre, cine știe încă pentru ce trebuință: traducem după „P. Ll” articolul fostului comite suprem Patyanosky, precum urmează:

„Caraș-Severinul a devenit obiectul atențiunii generale. Cât de neesacte însă sînt câte odată împărțirile, prin care publicul cel mare este sedus în presa publică, cât de nejustificată este aserțiunea, prin care comitatul acesta este înfățișat drept câmp de bătaie al tuturor elementelor ostile patriei și prin care se nisuesc unii a sumuța pe locuitorii patriei pe unii asupra celorlalți, se vede lămurit din articolul, ce a apărut la loc distins în foaia de seară a ziarului „P. Ll.” dela 20 luna curentă, sub titlul „La ridicarea (din post) a comitelui suprem Patyanosky.”

„Injuria este prea mare pentru a trece preste ea cu tăcere; adevărul este prea puternic pentru a-l pute suprima.

„Articolul din cestiune începe cu o reprivire asupra alegerii de vice-comite din anul trecut.

„După denumirea mea de comite suprem s'a ivit ca o cestiune de momentozitate eminentă ocuparea locului de vice-comite, devenit vacant prin denumirea mea.

„După crizele sguduitoare din fostul comitat al Carașului și din comitatul de mai înainte al Severinului, comitatul, care era încă în reconvașcență, într'aceea însă unit, nu se putea espune altor sguduituri noue.

„Comitatul avea în persoana lui Simonescu un bărbat prob, diligent, calificat atât în privința spiritului, cât și în privința politică, care de patru-spredece ani funcționa neîntrerupt, de opt ani protonotar, de repeșite ori timp mai îndelungat în situațiunile cele mai grele, și tocmai atunci locuitorii de vice-comite, și pe lângă toate acestea popular. Eu am aflat lucru firesc și just, ca Simonescu, fără privință la naționalitate (e român de origine) să fie ales unanim vice-comite, cu atât mai vîrtos, cu cât dînsul, în decursul activității mele oficiale de

mai mulți ani, totdeauna s'a dovedit a fi aderent al partidei liberale și după părerea mea altul nu era, ca să-i poată face concurență cu mai mult drept și cu mai mult prospect la reeșire. Când, cu toate că mulți din partida liberală membrii de frunte împărțiau aceste păreri, s'a început agitațiunea pentru Jakabffy, presidentul scaunului orfanal, a cărui calificațiune absolută, nu o am disputat-o, însă ducerea în deplinire a alegerii sale am trebuit să o trag la îndoială, avînd în vedere șansele mai însemnate a le lui Simonescu, și când, pe lângă acestea principiul naționalistic se împinsese ca normativ în planul luptei, m'am opus cu hotărîre agitațiunii naționalistice, de oare ce cu deosebire în comitatul Caraș-Severinului, avînd în vedere simțămintele cele ce s'au dovedit de atâtea ori loiale și patriotice a le poporațiunii române, care numără mai mult de 300,000 de suflete, o am ținut și o țin și astăzi de periculoasă.

„Într'aceasta se cuprinde „Protegerea pe față a candidatului naționalităților” din articolul din cestiune, însă pe nedrept, pentru că Simonescu n'a fost candidatul partidei naționaliste și eu n'am protegiat persoana lui Simonescu, ci eu am trebuit să respectez și am și respectat principiul egalei îndreptățiri a naționalităților depus în legile noastre, păstrînd neviolat interesele unguresci. Devenind candidatura lui Jakabffy cestiunea partidei liberale, ca comite suprem și aderent al acestei partide, am spriginit-o cu influența mea morală întreagă. Urmarea a dovedit aceasta, pentru că cu toate șansele nefavorabile Jakabffy a obținut 154 voturi contra 157, ceea ce însă este a se atribui cu deosebire pasiunii fără de tact, cu care s'a purtat agitațiunea pentru Jakabffy contra lui Simonescu.”

După ce Patyanosky arată, cum a decurs alegerea de vice-comite și respinge aserțiunea, că ar fi încurajat pe aderenții lui Simonescu pe sub mână, continuă:

„Ca urmare politică a acelei alegeri — dice articolul — s'a dovedit că pretori singuratici nu au energie de a priveghia „agitațiunile conduse din România”, pentru că erau „întimidați”. Ca fost comite suprem trebuie să constatez, că după scirea mea nu s'a ivit nici un cas, în care un pretor să se fi fi negles, în privința aceasta datorințele și n'ar fi priveghiat cu energie mișcările politice din cercul său. Inovățirea mai departe, că *România irredentă* s'ar fi reslătit prin reuniunile de cântări ale țeranilor. — că la Caransebeș și la Orșova țarul și regele Carol ar fi fost declarați pe față de eliberatori, sînt învinuiri, care suspsectează credința și loia-

litatea de multe ori probată a poporațiunii din Caraș-Severin, în special a fostilor grănițieri.

„Eu am plecat în 10 Iunie în visitațiune, nu precum dice articolul, pentru a provoca o organizare nouă a partidei guvernamentale, ci numai spre a corespunde datorinței mele de comite suprem. Atunci organele societății căilor ferate de stat, între cari nu cunosc elemente ostile Ungariei, numai puteau provoca nici o ruptură în partida liberală, de oare ce ruptura se sêvêrșise la 27 Maiu în adunarea partidei, la Lugos; eu nu sînt de vină și nu sînt responsabil, precum nu sînt de vină și nu sînt responsabili nici amicii mei politici, între cari se află multe organe ale acelei societăți, dacă nu ne-au succes a vindeca ruptura aceasta. Pe atunci nici nu scia nimenea de visita regelui Carol în Viena și de revoluțiunea croată. Și cu toate aceste articolul din cestiune, anachronistic aduce călătoria mea în legătură cu evenimentele acestea dicînd, că faptele acestea sînt „din același timp.” În părțile Severinului — dice articolul — s'a esplicat visita regelui Carol, ca o negociație despre cederea ținutului acestuia”. Țin descoperirile acestea cam întărdiate de neîntemeiate și calculate numai de a înfățișa în opiniunea publică a Ungariei cu aplomb mai mare comitatul Caraș-Severinului ca un vulcan, în a cărui afunșime clocotitoare, spirite ostile statului își joacă fetele lor; aceasta însă eu țin că este nedrept! Respect înaintea altarelor amorului de patrie și a le simțemintelor credincioase dinastice, pe care leau zidit sute de ani de suferințe și de bucurii comune. Cunosc poporațiunea din comitatul Caraș-Severinului — mă află de 22 ani în mijlocul ei — ; am parcurs scara activității municipale începînd la vice-notar comitatens până la demnitatea de comite suprem; poporațiunea nu merită a fi stigmatizată; ea a îndeplinit datorințele sale patriotice, și de sigur le va îndeplini și în viitoriu; nu țin însă așa periculoasă călătoria ori cât de multor agitatori prin comitat, precum țin învinuirile nedrepte de felul acesta.

„Repășind dela viața publică gratulez sincer și eu următorului meu dlui Tabajdy; sper și doresc, ca tăriei sale probate patriotice, iubirei sale de dreptate și tactului său să-i succedă a aduce linișce în referențele de partidă din Caraș-Severin și a arêta țerei comitatul acesta, atât de calumniat, în adevêrata sa lumină.

Alexiu de Patyanosky.”

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din francezese de E. B.)

(Urmare).

— Dute, Margareto! își dice el. Ce faci tu aici? Un abis ne desparte și tu nu ești pentru mine, decât o viziune ce joacă la lumina lunii. Femeia mea, are să fie o realitate dură. . . sau mai bine n'am să iau femeie: eu am să mă fac minor, muncitor sau negustor nomad, ca gazda mea, vre-o două-deci de ani, până ce-mi pot clădi cuibul meu în vîrfurile uneia din stîncile aceste. Ei bine, în vîrstă de cinci-deci de ani, eu am să mă așez într'o regiune grandioasă și am să trăiesc acolo, ca un anahoret și să cresc vre-un copil părăsit care, mă va iubi, cum am iubit eu pe Goffredi. De ce nu? Dacă voui descoperi până atunci ceva folositor semenilor mei, n'am să fiu fericit?

Așa frămînta Cristian în gîndul său problema soartei sale; dară visul său de fericire, cât de modest și-l construise, se perdea totdeauna la gîndul singurătății.

— Oare de unde vine, că simț de ieri atacul acesta de amor serios? își dice el. Până acum n'am gîndit la ziua de mâine. Ei bine, nu pot eu opune acestor semne și țipete a inimii mele, filosofia cea bună, ce tocmai opusesem povestind cu Osmund despre plăcerile materiale ale vieții? Dacă mi-am putut uita de mine însumi sau cel puțin, dacă m'am putut trata pe mine însumi aspru ca pe o ființă fizică în proiectul meu de reforme, nu pot eu împune tăcere imaginațiunii, ce începe a se lînguși pe lângă fericirea sufletului? Ei bine, Cristiane! de oare ce e hotărît, că tu n'ai drepturi particulare la fericire, nu te poți supune dicîndu-ți: „Nu este vorba de a respira parfumul roselor, ci a merge pe spini fără a te uita înderătul tău?”

Cristian simția rumpîndu-i-se inima în opintirea aceasta a voinței și fața sa fu inundată în lacrimi, ce le ascunse cu mâinile făcîndu-se că doarme.

— Ei bine, Cristiane, esclamă maiorul scîlîndu-se dela masă, dta dormi, dta, care erai cel mai infocat pentru vînătoare? Vino de bea, rămas bun și să plecăm.

Cristian se sculă exclamînd bravo. Ochii lui erau umezi: dară surîsul său franc nu îngădui a cugeta că a plîns.

— Este vorba, replică maiorul, a hotărî cine din noi să aibă onoarea de a ataca cel întai pe Maiestatea sa flocoasă.

— Nu putem face, dice Cristian, să decidă soartea? Eu cred că așa este obiceiul.

— Da, fără îndoială; dară dta ne-ai spus aseară atâtea lucruri plăcute și interesante, încât tocmai ne-am întrebat, cu ce îți-am pute fi mulțumitori și eată, ce am hotărît împreună cu locotenentul și cu caporalul, căci și el are votul său ca și ceilalți. Noi avem să tragem la sorți și acela din noi, care va fi favorizat, va ave plăcerea ați oferi dtale întăietatea.

— Așa! dice Cristian. Vă sînt recunoscător vă mulțămesc din toată inima, amabililor mei amici, dară dvoastră poate jertfiți aici o plăcere, ce eu nu sînt vrednic a o prețui. Eu mi-am dat aerul unui vîntător zelos și dibaciu. Eu nu sînt decât un curios. . .

— Te temi doară? replică maiorul. În cazul acesta. . .

Eu nu mă tem de nimic, respunse Cristian, de oare ce nici nu cunosc primejdiile acestei vînătoare și nici nu cred a fi atât de laș, ca să nu merg unde-va, unde presupun un pericol oare-care. Eu repet că nu este vorba de amorul meu propriu; eu n'am făcut nici când o vitejie, ce mi-ar da dreptul a-mi atribui un triumf: nu-mi puteți da un loc, care egalizează toate șansele noastre?

— Nu se poate. Toate șansele sînt egale înaintea soartei; șansa cea mai bună are acela, care merge înainte.

Revista politică.

Sibiin, în 23 Septembrie

N'au trecut nici două zile și se și arată semne, că înțelegerile între unguri și croați nu se vor bucura de un sfârșit grabnic și mulțumitoriu. Mai mulți deputați croați au anunțat depunerea mandatelor lor. Într'aceștia nu sunt numai Starceviciani, ci și secesioniști. Un articol al ziarului moderaților croați, „Pozor“ dice: Nu ne trebuie mijloace paliative, ci reviziune radicală a pactului, reviziune, prin care să i se garanteze Croației autonomie mai mare, să i se ușureze sarcinile și să i se amelioreze situațiunea economică. Față cu dispozițiunea aceasta ce se descoperă, ca esistență în Croația, partida națională va trebui să dovedească, că și acum reprezintă majoritatea prevalentă a țerei și că este în stare a îndeplini îngagiamentele luate asupra-și. Nu-i succede aceasta, pe lângă tot concursul, ce-l are din partea guvernului unguresc, cestiunea croată cu toată prevenirea lui Tisza nu va ajunge curând la punctul de linisece. Că partida moderaților are pozițiune grea, se vede dintr'alte și din atitudinea Starcevicianilor. Organul lor „Sloboda“, într'un articol intitulat „La situațiune“ se ocupă de o parte cu procederea deputaților din partida națională, cari de present se află în Budapesta, de altă parte cu atitudinea jurnalistică partidei naționale Mrazoviciane. Eată ce limbajiu întrebunțează organul „Starcevician.“

„Așa dar deputații croați vor intra în dieta ungurească. Unde să meargă vita, decât în ciurdă? Nu are națiunea dreptul sau datorința de a-și purifica onoarea prin ieșii aceia, cari o fac de rușine înaintea lumii pentru o mână de sare, ce le-a aruncat maghiarul în iesle? Cinstitul „Pozor“ și-a pierdut capul cu desevirire. Eri încă plin de simțăminte bune și astăzi vrea să meargă în luptă. Deputații Croați — după „Pozor“ — se protesteze contra tuturor ilegalităților și se-și depună mandatul. Ce pagubă că între deputații aceștia nu se află nici un „independent“, atunci am vedea cine rapoartă victoria, „sacul sau foalele.“ Cunoaștem pe acești eroi.“

Interesantă este scirea din „Kreuzzeitung“ cu privire la Croația. După aceasta „se observă în castelul curții din Viena simptome de influențe pentru Croați. Contrarii dualismului pledează de mult pentru împărțirea întreită a monarhiei spre a frânge egemonia ungurească; spre sfârșitul acesta se se înființează o Croație mare cu Bosnia și Erțegovina împreună. În Austria astfel de idei, încet cu încetul, încep a avea curs. La toată întâmplarea pozițiunea maghiarismului prin cele, ce s'au petrecut la Agram foarte sgduită.“

Afacerea ciangăilor în cele din urmă are să înmulțească și ea cestiunile unguresci. „Pesti Napló“ dice, că „este foarte natural, că în afacerea ciangăilor, după întâmplările cele deplorabile, dacă nu s'a mai putut nimica ascunde nici înfrumseța, se se ridică întreaga presă ungurească și se cerceteze după cauzele complicațiilor deplorabile. Știrurile următoare vor fi poate potrivite a vărșea oare-care lumină asupra afacerii. Trebuie să constatăm, că Desider Gromon, comisariul guvernial a găsit afacerea ciangăilor deja în starea cea mai desperată. Trebuie să constatăm, că situațiunea lui Gromon față cu cea a lui George Nagy, comisariu-

lui guvernial de mai înainte, era cât se poate de delicată. Trebuie să constatăm, că comisariul guvernial actual, dacă ar vră să erueze cauzele miseriei ciangăilor, ar trebui să descopere abuzurile cele mai mari. Scandalurile acestea nu sunt cunoscute numai în cercurile deputaților, ci se vorbesce despre ele și în sferile ministeriului de comunicațiune și de finanțe. Un întreprindătoriu, care joacă rolă în afacerea ciangăilor, se dice că amenință cu concursul în cas de cercetare, ear tribunalul va fi silit atunci a constata, oficial, sub ce titluri s'au înscris sume anumite.

„Sunt triste lucruri aceste. Mai trist însă este, că pentru acestea mai mult ciangăii, au să sufere. Desider-Gromon, pe cât scim la începutul lunii trecute a fost în capitală și a raportat despre afacerea ciangăilor. Nu este de mirat, dacă ministrul president n'a dat altă instrucțiune comisariului guvernial Gromon, decât să și îndrepte atențiunea asupra împregiurării de a salva, ce se mai poate salva, ear în privința antecedentelor să facă un raport oficial după buna sa chibzuire. Și noi dorim ca Gromon să dea raportul cât se va pute mai curând fără privire la persoanele interesate. Afacerea ciangăilor pretinde claritate deplină. Ungaria se nu mai remănă espusă bucuriei batjocuritoare a acelor ce se bucură de paguba ei. Și ori cât de delicate ar fi lucrurile, care trebuie ventilate, e mai bine ca să se descopere decât să se ascundă.“

Serbia abia și-a primit cabinetul cel nou compus din Cristici pentru interne, și presidiu, Boghicevici pentru interne, colonelul Petrovici pentru resboiu, până acum ministru pentru clădiri publice; Pantelici pentru justiție și interimal pentru instrucție; colonelul Protici pentru clădiri publice; Alecsie Spasici pentru finanțe și economia poporală — și a și terminat un lucru de însemnătate. A deschis formal scupștina și apoi a și închis-o. Ce se va mai întâmpla acum scie numai Atotsciutoriul.

Din Franca se signalizează o crisa ministerială. „N. fr. Presse“ dice că dacă va căde ministeriul francez este greu lovită și republica.

Eară se vorbesce de întâlnirea imperatului Germaniei cu împăratul Rusiei.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Brașov, 22 Septembrie Duminecă în 18/30 Sept. a. c. s'a serbat de românii din Brașov patroanele gimnasiului român gr. or. Sf. Sofia cu ficele ei: Pistis, Agape și Elpida, adică: Serbarea școlară anuală îndatinată. În aceasta serbare s'a făcut pomenirea donatorilor și donatorilor Institutelor noastre. Aceasta serbare s'a săvârșit cu servițiul divin și parastas pentru fundatori și donatori în biserica sf. Nicolae, la care au celebrat trei preoți și au participat un public numeros, tinerimea școlară cu corpul profesoral.

Dela biserica au venit școlarii și publicul în Sala gimnasiului român gr. or., aici s'a săvârșit după îndatinare sfințirea apei pentru stropirea creștinilor și a încăperilor școlare.

Onoratul domn Director, Stefan Iosif, a ținut o cuvântare demnă asupra Serbării școlare, asemănându-o în mic cu serbarea cea mare seculară a Romanilor în aducere aminte de înființarea Romei.

Istorisese despre zelul și însuflețirea românilor brașoveni, ce-l avură, când au înființat aceste Institute și descoperă, că are de scop a deștepta aceea însuflețire pentru jertfe școlare și astăzi, fiind că aceste institute mai au încă multe lipse.

Pentru aceea, din o condică ce i a stat la îndemână, face pomenirea unor donatori mai însemnați, cari au jertfit sume mai însemnate la ridicarea gimnasiului român. Domnia Sa împarte pre acei donatori în patru grupe, pentru că nu-i poate pomeni pre toți. Arată, că grupa primă o formează proprietărele institutelor adică: parochia bisericii Sf. Nicolae din Scheiu și parochia bisericii gr. or. din Cetatea Brașovului; în a doua grupă stă fericitul Metropolit Andreiu Șaguna și alți bărbați; în a treia grupă pomenesc pe Comercianții: Vasile Lăcea, Ioan Juga, George Ioan și pre alții; în a patra grupă pomenesc unele corporațiuni și unele comune, care încă au contribuit în mod frumos.

În urmă atrage atențiunea brașovenilor români, că mai au încă mare necesitate de asemenea contribuiri și jertfe, anume pentru crescerea fetițelor române, căci trebuie creat și completat un institut de fete, pentru ca să se formeze Mame demne.

Astfel în mod oratoric îmbrăcând aceste idei cu mai multe citate și argumente a făcut apel pentru jertfe noue.

Deși on. d. director a avut un scop nobil prin cuvântarea sa și pomenirea donatorilor la institutul nostru școlar o a făcut în mod scurt, în grupe numai ca mijloc pentru acel scop, totuși fiind că a pomenit unele nume și sumele dăruite, ear altele a remas nepomenite, unii dintre cetățeni au remas în nedumerire, dacă sumele dăruite de ei s'au folosit s'au nu. Pentru aceasta, deoparte, ca să constatăm, de alta, ca să ajutăm scopului arătat de dl director, adaugem următoarele:

1. Cei ce doresc a scrie ceva complet despre gimnasiul român din Brașov au necesitate neapărată, să cetească procesele verbale luate în ședințele reprezentanțelor bisericii Sf. Nicolae din Scheiu și cele ale reprezentanței române din cetatea Brașovului. Trebuie știut, că pregătirea pentru zidirea gimnasiului român s'a făcut înainte de a. 1848 și s'a pus în lucrare în anii 1850, 1851 și 1852 și numai cu începutul anului 1853 s'a înființat eforia școlară. Astfel lucrările de mai înainte și donările se pertractau la ședințele numitelor reprezentanțe, încât și afacerile și greutățile se împărțeau între cele două parochii.

2. Ideea despre înființarea unui Gimnasiu în Brașov s'a pertrat în sute de scripte încă dela anii 1836 — 1844; lucrări colosale, cari le arată procesele verbale ale reprezentanței române gr. or. din cetate; se vede a se fi proiectat sumele necesari, planul de învățământ și s'a cerut concesiune dela Guvernul țerei de atunci.

În ședința reprezentanței dela 30 Aprilie 1835 se vede, că s'a hotărât a se înființa o fundațiune școlară, în ședința din 14 Sept. 1836 se ved contribuțiile prin repartiziunea parochienilor din cetate de 6 — 10 și 12 fl. pe fie care an, din care la anul 1847, cum arată prot. epitropiei la pagina 129, se formase suma de 10,524 fl.

Ideea unui Gimnasiu pregătită după anul 1848 s'a pus în lucrare.

3. Casieri pentru colecte de bani și spese la zidirea Gimnasiului se ved a fi fost mai tot dintre cetățeni români.

— Ei bine, țise Cristian, eu am să merg înainte și să scocioresc ursul; însă, de cumva nu s'ar în cerca nimenea a-l ucide, eu vî declar și chiar vî mărturisesc, că a și prefera să am timp a-i esamina mai de aproape pantomimele și mersul său repede.

— Dar, dacă fuge și ne scapă înainte, de ce-l poți dta esamina? Nu scii, ce capriții tocmai are. Ursul este în deobște fricos, și, dacă nu este rănit el caută să scape. Crede mă, Cristiane, primesce atacul, dacă vrei să veți ceva interesant. Altcum poate n'ai să veți altceva, decât dobitocul mort, după luptă; căci el se retrage în locuri strîmte, în tufișuri dese.

— Apoi primesc, țise Cristian, și vî promit, că voiu face să vedeți de seară pe teatrul meu, o vînătoare de urși și am să introduc lucruri petrecătoare. Da, da, eu am să fiu cât se poate de hazliu, ca să vî probez mulțămirea mea. Și acum, maiorule, ce am să fac și cum am să mă port, ca să ucid un urs fără ca să sufere mult, căci eu sunt vînător sentimental și trebuie să mărturisesc, că n'am cât de puțin instinct de crudelitate.

— Cum! replică maiorul, dta n'ai vădut nici când omorînd un urs?

— Nu;

— O! Asta e de tot altceva; noi ne retragem propunerea. Nimenea din noi n'are de gând a te vedea mitilat, scumpe Cristiane! Așa e camarărilor?

Și ce ar dice contesa Margareta, dacă i-am aduce pe jucătorul ei cu un picior sdrobot?

Locotenentul și caporalul erau de acord, că un noviț nu se poate espune unei întâlniri serioase cu feara sêlbatică; dară numele Margaretei, rostit aci spre marele necaz a lui Cristian, făcuse sê-i bată inima. Din momentul acela el arătă atâta zel a reclama favorul, ce i se impusese, pe cât era la început de modest sau indiferent a-l primi.

— De cumva a și ucide eu ursul în mod cam elegant, gândea el, prințesa aceea barbară ar înroși poate ceva mai puțin de pretinia noastră decedată, și, de cumva m'ar ucide ursul pe mine în mod cam tragic, amintirea bietului comediant va fi doară udată cu o mică lacrimă de milă vîrsată în taină.

Vedend maiorul, că Cristian s'ar supăra, dacă l'ar supune soartei, el hotărî împreună cu soții săi, a-i face pe voie. El se apropiă de danneman și îi țise în limba sa:

Prietine, de oare-ce tu ai să mergi cu scumpul nostru Cristian înainte, ca sê-i faci călăuzul, păzescel bine, te rog. Este prima sa încercare.

Dale carlianul uimit nu înțelese îndată: el făcu sê i se repeteze fraza, apoi privi spre Cristian cu atenție și clătina din cap.

— Un tînăr frumos, țise el, și cu inimă bună, sînt sigur! El a mâncat kakebroe-ul meu, ca și când în viața sa n'ar fi făcut altceva; el are dinți

dalecarlieni și totuși este strein! Îmi place de omul acesta. Mă supăr, că nu poate vorbi cu mine în limba dalecarliană, mă supăr și mai mult că merge acolo, unde a rămas bărbați mai isteți decât el și decât mine.

Kakebroc-ul, la care făcu dannemanul alusiune, nu era alt-ceva, decât pânea sa, o amestecătură de sêcară, ovês și coaje sdrobotă.

De oare ce în țeara aceasta nu se coace decât cel mult de două ori pe an pânea aceasta, de sine foarte vârtoasă, fiindcă se amestecă într'ensă făină de mesteacăn, devine uscându-se un fel de peatră lată, ce streinii cu greu o pot gusta. Eacă o vorbă istorică a unui episcop danez, care mergea în contra Dalecarlianilor pe vremea lui Gustav Wasa: „Diavolul însuși n'ar putè birui pe aceia, ce mănâncă lemn.“

Precum dannemanul cu tot entuziasmul său pentru eroica masticățiune a oaspelui său strein, nu credea a putè responde de siguritatea sa, neliniștirile lui Larrison reîncepură și el se încerca încă a restătui pe Cristian, pe când dannemanul pofti pe toți cu esceptiua strêinului, sê ese. Ei gâceau intențiunea sa și Larrison se însărcină a lămuri pe Cristian.

— Ai să fii inițiat, îi țise el, într'o procedură cabalistică. Ți-am spus, că țeranii nostri cred în tot felul de influențe și țeități misterioase; eu

Nr 251 1883.

[543] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiilor învățătoresci la școlile confesionale gr. or. din următoarele comune bisericesti în protopresbiteratul Târnăvei inferioare, prin aceasta se descrie concurs cu termenul până la 10 Octombrie a. c. st. v.

1. Boboalma cu salariu anual 150 fl. v. a.

2. Cetatea de Baltă cu salariu anual 91 fl. v. a. dela popor.

3. Vidrasău cu salariu anual 60 fl. v. a. solvinți în 3 rate dela popor.

Cei ce voesc a compete la vre una din acestea stațiuni au ași așterne cererile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Deagu, 12 Septembrie 1883.

În conțelegere cu comitetele parochiali respective.

Daniil de Tamaș m. p.,
adm. prot.

Nr. 343

[531] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însem-

nate în protopresbiteratul Agnizei, se descrie concurs până la 25 Septembrie 1883.

1. Ghijas a inferioară, cu salariu anual 150 fl. în repartitie dela popor, cuartir în edificiul scoalei, cu grădină și lemne de încălzit.

2. Verd, cu salariu anual 150 fl. dintre care 80 fl. din fondul scolar și 70 fl. din repartitie dela popor, cu grădină, cuartir în odăile scolei și lemne de foc.

3. Ruja cu salariu anual 150 fl. din fondul scoalei cu grădină și lemne de foc.

4. Iacobeni, cu salariu anual 150 fl. după repartitie dela popor, cuartir în edificiul scoalei cu grădină și lemne de foc.

5. Hundrubechiu cu salariu anual 150 fl. după repartitie dela popor cuartir în edificiul scoalei cu grădină și lemne de foc.

6. Boholț cu salariu anual 100 fl. din alodiul comunei și 10 hectolitru grâu dela popor, cuartir cu grădină și lemne de foc.

7. Tichindeal cu salariu anual 150 fl. după repartitie dela popor și din alodiul comunei cuartir cu grădină și lemne de foc.

8. Alțina cu salariu anual 80 fl. din alodiul comunei, și 70 fl. după arunc dela popor, cuartir în edificiul scoalei, cu grădină și lemne de toc.

Petițiunile concursuale, instruite în sensul legilor și al regulamentelor din vigoare, au a se așterne subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Nochrichiu, 25 August, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

Nr. 1556—1883.

[532] 3—3

Publicațiune.

La 13 Octombrie a. c. st. nou se vor esarênda pe cale de licitație în cancelaria comunală din Reșinari regalele comunei pe periodul de 3 ani următori și adevă: 1884, 1885 și 1886.

1. Esercierea dreptului de cârciumărit în Reșinari și comuna filială Riwsadului, împărțit în 5 ferdele.

2. Otelul comunal.

3. Morile comunale și

4. La 14 Octombrie se dau în arêndă munții comunali.

Aceasta se aduce la cunoștința publică cu aceea observare, că condițiile de licitație se află spre vedere publică în cancelaria comunală până la ziua defiptă de esarêndare. Reșinari la 29 Septembrie 1883.

Primăria comunală.

Nr. 3621—1883 civ.

[542] 2—3

Publicațiune.

La rugarea vèduvei Simo Ferencz în privința concesiunei comasării generale a hotarului comunei Russu se pune termen de pertratare în fața locului în comuna Russu pe 5 Noembrie 1883 la 10 oare înainte de mează-zi. Cei interesați se încunoscîncează cu aceea, ca sau în persoană, sau prin împuterniciți se prezenteze la pertratare, căci absentarea unuia sau altuia se va considera ca consimțire la comasare. Rugarea pentru concesiunea comasării stă părților în voie să o vadă la tribunalul subscris, precum și la primăria comunei.

Din ședința tribunalului reg. din Dej ținută la 1 Septembrie 1883.

Sofalvi Lajos m. p.,
notar.

Nr. 3941 civ. 1883.

[541] 2—3

Publicațiune.

Pentru începerea lucrărilor premergătoare în cauză de segregarea pădurii comunei Șasa, precum și pentru regularea reprezentanței, primirea preliminarului de spese, satorirea obiectului de pertractat și prezentarea inginerului operator se pune termenul de 5 Noembrie 1883 în fața locului în comuna Șasa, despre ce prin aceasta sînt încunoscînceți toți interesații în afacerea aceasta.

Din ședința tribunalului reg. din Dej ținută în 1 Septembrie 1883.

TELEGRAMĂ DIN PARIS.

Noi am fost recercați, de a publica aceasta telegramă pentru speciala sa însemnătate.

Societatea de comerț franceză a deschis chiar acum în cetatea principală și reședința Viena o Filială a articolelor sale și vinde obiecte cu prețuri ne mai pomenite, în lumea comercială europeană.

încă ne mai audite

și expediază atari în toate părțile de lume pentru bani trimiși înainte (solviți momentan) sau cu rambursă postală, până atunci, până când este încă oare care provisiune de obiecte aici.

Marfa constă din obiectele cele mai necesare, lucrate mal bine, mai practice și ne mai pomenit de eftine, de care are necondiționat lipsă ori ce economiă de casă și fie-ce familie, și fiind-că societatea are filiale, și în: Paris, Londra, Brusela, Amsterdam, Marsilia, Lille, Kopenhaga, Varșovia, Petropole, Geneva, Zürich, Mailand și Turin, așa dară unde cumpără mai întreagă Europa, sperăm, cum-că și locuitorii monarhiei austro-ungare vor folosi acoastă ocașiune, carea nu se va mai da mai mult, și vor recomanda în interesul lor propriu cât se poate de mult, pentru că eftinătatea aceasta necreșibilă.

a pus în uimire lumea întreagă.

Voiește cine-va să aibă ceva într-adevăr bun, practic, absolut necesariu și prelungă aceasta încă ceva ne mai pomenit și necreșibil de eftin, atunci să folosească aceasta ocașiune scumpă, carea nu va mai ocure în decurs de 100 ani și să comande cât se poate de iute și de mult. Cu stimă Societatea de comerț franceză.

În magazine este depositat următorul număr de marfe:

- 5000 de oroloage de busnariu — Cylinder din platina cea mai fină de argint, regulate pe minută, mai înainte cu 14 fl., acum numai cu 5 fl. 25 cr. — Un obiect foarte elegant. Cu o garanță pentru mersul acrat de 5 ani.
- 2325 oroloage - Anker cu 15 rubine (curate) adevărate, repasate pe secundă excelent, mai înainte cu 21 fl., acum numai cu 7 fl. 25 cr. Coperișurile sînt fine. Platină de argint, gravat. Cu garanță de: 5 ani.
- 3650 oroloage remontoir de aur dublă, de tras la toartă, fără cheiă, cu uvragiu fin regulat de platină, recunoscut de orologiu cel mai bun și eftin în lume, mai înainte cu 24 fl., acum numai cu 10 fl. 25 cr.
- 1400 oroloage adevărate-remontoir, de argint curat și probat de 13 loți, de tras la toartă, fără cheiă, cu întocmire pentru arătătorii și cu uvragiu adevărat de platină privilegiată, repasate pe secundă, ur pref necreșibil, într-adevăr ne mai pomenit de eftin: mai înainte cu 35 fl., acum numai cu 16 fl. 50 cr.
- 4200 oroloage franceze de deșteptat, și ca oroloage de masă foarte elegante, toate cu aparat de făcut sgomot, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 4 fl. 80 cr., foarte ac-modate pentru fie-care familie și pentru fie-care me-er-aș.
- 4980 mantele de ploaie americane de-Kautschuk, în toate mărimile, de o parte ca palton elegant, de altă parte cu manta de Kautschuk, priu carea nu străbate frigul și umezeala, mai înainte cu 18 fl., acum numai cu 9 fl. 80 cr. Vestimentul cel mai pratice și mai eftin; o căciulă (coif) elegantă tot la acest vestiment cu 1 fl.
- 6500 dusine de unelte de mîncare de argint de Britania. Marfa cea mai bună și mai grea, adevărat engleză. Singurul și unicul fabricat în lume, care și după o folosire de 80 de ani rămâne așa de alb ca argintul curat de 13 loți, mai înainte o dusină cu 12 fl. acum 12 bucăți la olaltă numai 3 fl. 25 cr. Toate uneltele de mîncare anunțate de alte firme sînt numai imitații.
- 15000 dusine de linguri de mîncat de argint de Britania, de cel mai greu fel (calitate), cari rămân totdeauna albe. Aceste linguri nu se pot deosebi de lingurile de argint curat de 13 loți. Mai înainte cu 8 fl., acum numai cu 2 fl. 50 cr. toate 12 lingurile de mîncare; 12 linguri de cafea însă, mai înainte cu 4 fl., acum cu 1 fl. 20 cr. Cu deosebire de recomandat.
- 2000 de linguri mari de ascos supă de argint de Britania, fabricatul cel mai greu și mai solid, cari rămân totdeauna albe, mai înainte cu 5 fl., acum numai cu 1 fl. Linguri mari de lapte mai înainte cu 3 fl. acum numai cu 50 cr.
- 2180 dusine de tase englezești de Britania, înfrumusețate foarte fin, mari o bucată numai cu 1 fl. 75 cr. la olaltă. Important pentru ospetării, cafelele și privații.
- 5000 părechi de sfeșnice de salon, de oxyd de argint Britania, își păstrează sub garanță totdeauna culoarea, în fasonul cel mai elegant gotic, mai înainte cu 5 fl. acum o părechiă numai cu 1 fl. 15 cr. Foarte eftin.
- 6000 cutii de zăchar, cu coperiș argințit și cu tasă de argint de Britania, bucată numai cu fl. 1.20.
- 3570 fuste pentru dame—Jupon-Moiré, pompoase cu plisă duplu colorat, un vestiment de tot practic neprețuiver, mai înainte cu fl. 7.50, acum cu fl. 2.80
- 4780 năfrâmi de iarnă, pentru dame din lăna cea mai curată, în colorile de brillant cele mai noue precum roșu, alb, sur, brunet, violet etc., în o culoare sau în mai multe colori, bucată numai cu fl. 1.25.
- 3970 năfrâmi de Cachemir, negre cu cîncuri de mătăsă grei franțosești, de 1/4 de mare, o năframă de tot elegantă, folositoare și practică. Prețul de mai înainte fl. 12, acum numai fl. 3.85. Fie-care damă, fie avută ori se-mană să se procure sub ori ce condiție această năframă admirabilă.
- 3000 cămăși pentru bărbați din cel mai bun Shirting cu pept neted sau după fason, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Pepturile sînt toate cuadrule.
- 5250 cămăși pentru dame cu multe broderii svețiene și pompoase, mai înainte 6 fl. acum numai fl. 2.50. Premiate pentru calitatea excelentă.
- 6000 corsete de noapte pentru dame, cu broderii admirabile și pompoase preste întreaga lor lungime, mai înainte 7 fl. acum numai fl. 2.50. Un vestiment pompos pentru fie care damă.
- 3450 ismene pentru dame, cu plisă și cu broderii, sau din Prima-Chiffon sau din Barchent greu, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Și pentru bărbați.
- 6000 învălituri (Plaids) de călătorie curat englezești din Londra, fabricatul cel mai greu și mai solid, îndru adevăr absolut necesar pentru casă, familie, călătorie și îmbrăcăminte, bucată numai 7 fl. Mai înainte a costat de 5 ori atăta.
- 3900 pânză de casă — de Rumburg sau de Sternberg, de 30 de coți, țesutura cea mai bună și mai necesarie pentru fie-care familie, bucată numai cu fl. 5.40, se vinde sub garanță.
- 8000 covoară (coperișe) de pat — Canevas, garantate de spălat, de 25 coți, în culoare brunetă, albastră, violetă, toate cu vergi cu fl. 5.40, învergate roșu cu fl. 6.40.
- 5450 garnituri de masă, constătătoare din 12 serviete de Damast și din o față de masă mare de Damast, totul în înfrumusețări de flori pompoase, mai înainte cu prețul de 7 fl. acum numai totul la olaltă numai cu fl. 4.85, într-adevăr necesari pentru fie care casă.
- 10000 dusine de batiste (năfrâmi de buzunariu) franțosești cu margini colorate, cari nu și perd culoarea, toate tivite, o dusină numai cu fl. 1.50.
- 6000 dusine de batiste de mătăsă, din mătăsă cea mai fină și mai grea de Lyon, fie care bucată de altă culoare, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu dusina cu fl. 3.95. Se pot folosi și ca năfrâmi de grumazi.
- 2450 dusine de ciorapi (colțuni) de mătăsă americani, comodi de purtat, și sub ciorapi de iarnă, sugători de sudori, mai înainte fl. 8, acum toate 12 părechile la olaltă numai fl. 2.90, nec-sari pentru fie care.
- 1400 dusine de ciorapi de mătăsă americani, sănătos de purtat, de oare-ce recorese plăcut piciorul și sug în un mod plăcut sudorile, mai înainte cu 12 fl. 12 părechii, acum 3 părechii numai cu fl. 1.30. Ne mai pomenit.
- 8000 de pipe din spuma cea mai fină, cu arămi (verigi) pompoase de argint de China curat, bucată numai cu 1 fl. 95, necesare pentru fie-care fumătoriu.
- 1100 sugarete de spumă, de spumă curată și fină cu înfrumusețări admirabile florentine și cu inamea de succin în Etui de catifea fină, mai înainte cu 8 fl. acum numai cu 1 fl. 50, până când singur Etui-ul este atât demn. Foarte interesant pentru fie-care fumătoriu.
- 2000 inele cu brilante. Imitațiune Fabricatul cel mai nobil și mai amăgitoriu în splendoarea (luciu)
- ciul) cea mai pompoasă și necreșibilă, puse în aur dublă, mai înainte cu 10 fl. acum numai cu 3 fl. toate în Etui foarte fin de catifea.
- 2000 de părechi de cercei cu briliante. Imitațiune. Puse (petrile) în argint curat de 13 loți, cu 2 bumbuț, cari nu-i poate deosebi nici un aurariu din lume de cei adevărați, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu părechia, în Etui fin de catifea cu 2 fl. 50.
- 1600 medailoane cu briliante. Imitațiune din aur dublă, provădute cu imitațiunile cele mai frumoase de briliante, cari nu se pot deosebi de aurul curat. Mai înainte cu 9 fl. acum numai cu 3 fl. 50. Un obiect pompos.
- 1200 brășete cu briliante, chiar ca cele adevărate, nici un aurariu din lume nu le poate deosebi de cele adevărate, cu imitațiuni de briliante, mai înainte cu 16 fl. acum numai cu 3 fl. O minune în lucruri de prețioase.
- 1750 broșuri cu briliante. Imitațiune în margini foarte fine de imitațiuni de argint provădute cu mai mult de 20 de petri prețioase imitate, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 2 fl. 50.
- 5000 lanțuri de oroloage de aur foarte fin imitat, lanț duplu, care nu se poate deosebi de cele adevărate, în fasonul cel mai fin de aur, bucată numai 2 fl. 50.
- 5000 cămăși de mătăsă — Finish, fabricat saxonic, de tot folositoare pentru încungurarea recelei, bucată numai 1 fl. 50, o trebuință absolută pentru bărbați și doamne.
- 5000 corsete cu rețea și cu lăna, fabricat american. Un obiect de trebuință absolută pentru fie-care om. Scut contra recelei, numai cu 1 fl. 50. Escelente pentru bărbați și doamne.
- 5000 corsete de lăna lucrate cu artă, fabricat englesec, necesare pentru bărbați, doamne și copii, bucată cu 1 fl. 50.
- 5000 ismene de lăna lucrate cu artă, fabricat francez, o trebuință absolută pentru bărbați și doamne, garanție contra recelei, foarte elegante, bucată cu 1 fl. 50.
- 5000 pachete de Himalaya, fabricat american, necesare pentru bărbați și doamne, se poa tă pe corpul gol sau preste cămășă, în timpuri reci și umeze, bucată cu 1 fl. 50.

Ca document a solidității celei mai stricte se primește fie-care obiect, care nu convine, înderept, și paralele să reîntorc, fie care comandă este așa dară fără risc. Comandele se efectuează, fiă că se fac cu rambursă postală, sau că se trimite suma mai înainte, chiar așa de consciințios, ca și când respectivul ar fi de față în persoană. Să se convingă fie-care prin o probă despre eftinătatea ne mai audită.

[488] 2

Adresa unde sînt de a se face toate comandele: **A. Fraiss, Hauptdepot internationaler Fabricate, II. Bezirk, obere Donaustrasse Nr. 107, WIEN.**